

8.85x13.46	1	עמוד 11	הארץ - כותרת	01/10/2020	74651476-0
מאגנס - הוצאת ספרי - 25910					

מכתבים למערכת הארץ

טראמפ ומוכר הנקניקיות

בתגובה על "דומה או קרקס: בעימות הנשיאותי הכל יכול לקרות", מאת חמי שלו ("הארץ", 29.9)

חמי שלו, במאמרו המעניין על ההכנות לעימות הראשון בין דונלד טראמפ לג'ו ביידן, מציין כי יועציו של טראמפ סבורים "שצריך לתת לטראמפ להיות טראמפ" ומדגיש, בצדק, כי מאז בחירתו של טראמפ, הבורות איננה נחשבת עוד למכשלה גדולה. מצב דברים זה מוכר כבר משנת 424 לפני הספירה, עת העלה המחזאי האתונאי אריסטופאנס את הקומדיה "פרשים". במחזה הזה, בעל בית זקן ושמו דָמוס (כלומר, "העם") נשלט על ידי עבדו, שמייצג את אחד הדמגוגים החזקים ביותר באתונה באותם הימים. שני עבדים אחרים כמשק הבית מבקשים להחליש את כוחו, ועל סמך נבואה מחפשים ומוצאים אדם גרוע ממנו: מוכר נקניקים. להלן קטעים מן הדיאלוג בין אחד העבדים האלה, דמוס סתנס, לבין מוכר הנקניקים (בתרגומה של זיוה כספי, הוצאת "ל מאגנס, ירושלים תשס"ו, שורות 180-193):

דמוס סתנס: ... דווקא בגלל זה תהיה לאיש גדול, מפני שאתה בוי ומן השוק וגם נועז.

מוכר נקניקים: אני לא ראוי בעיני החזיק בכוח גדול.

דמוס סתנס: נו, באמת, מה פתאום אתה אומר שאינך ראוי? נדמה לי שאתה מודע לצד טוב בעצמך. הלא אינך בן טובים והגונים, נכון?

מוכר נקניקים: לא, בחיי שלא, אני ממשפחה בזויה.

דמוס סתנס: למולך, ברכותי. איזה יתרון יש לך בעסקי ציבור!

מוכר נקניקים: אבל, אישי הטוב, אין לי שום השכלה חוץ מקרוא וכתוב, וגם זה רק בקושי.

דמוס סתנס: זה הפגם היחיד: שאתה יודע, גם אם "בקושי". המנהיגות כבר אינה עניין לאיש משכיל, גם לא לאיש ישר ותמים דרך, אלא לאיש בור ונתעב.

לא צריך דמיון מפותח כדי לראות את המתאם בין אתונה העתיקה, ארצות הברית וישראל של ימינו.

פרופ' רחל צליק-אברמוביץ, רמת השרון